TRIBUNA LIBERĂ

II. Contribuţie la istoria Mişcării Legionare.- Era pe terminate primăvara anului 1940,când întâmplarea face să mă întâlnesc în gara oraşului Timişoara cu Strein Dragomir,fostu-mi coleg de liceu şi în două ocazii camarad de închisoare,iar pe timpul biruinţei şeful organizaţiei judeţului Caraş.După schimburile de impresii specifice acelor timpuri,de ieşire din ultima mare prigoană, îmi spune el că aşteaptă în gară,venind "de undeva",pe noul Căpitan,Horia Sima. Tot ce scriu,scriu din memorie,dar nu-mi pot aduce aminte în acest moment de ce afirmaţia de "noul Căpitan" nu a trezit în mine cel puţin un sentiment de curiozitate,ca să aştept cu Strein Dragomir în gară,să văd şi eu pe "noul Căpitan",ieşit din marea prigoană.In treacăt doar,şi fără nicio aluzie ironică ori răutăcioasă,amintesc că într'o corespondenţă avută cu Strein Dragomir în anul 1963,eu fiind în acel timp în Buenos Aires iar el în Montreal(Canada),îmi scrie că "legionarismul lui a rămas pe frontiera Yugoslaviei în anul 1944".

N'a trecut mult după acel episod,că apare informaţia-surpriză,comunicată prin radio şi ziare,că pe dl Horia Sima -fără a preciza în ce calitate- l-a primit în audienţă regele Carol II; că a acceptat să intre în guvernul Frontului Renaşterii Naţionale,pe atunci unicul partid politic existent,făcut din ordinul,inspiraţia şi patronajul acelui rege,cu încă trei legionari: Radu Budişteanu,Bideanu şi Vasile Noveanu.Urmează 3-6 Septembrie 1940,cu lovitura dată domniei neo-fanariote a lui Carol,ajungerea Mişcării la putere -biruinţa- şi simbioza cu generalul Antonescu în guvernul Naţional-Legionar,care s'a terminat printr'un dezastru ireparabil,după trei luni şi ceva,din vina "noului Căpitan",dl Horia Sima.

După arestarea conducerii Mişcării Legionare în anul 1938,a lui Corneliu Zelea Codreanu şi a elitei legionare,până în anul 1940 a avut loc un fel de interregn.In toate ordinele transmise legionarilor dela bază se menţiona "Comandamentul",se vorbea de "centru"; legionarii intrau în închisori ca animalele la abator,complect neştiutori în numele cărui comandament activează şi execută ordine,în majoritatea lor fără nicio logică ori motivaţie ca atare.Legionarii şi-au riscat libertatea şi nu în puţine cazuri chiar şi viaţa.A intrat F.D.C.-ul cu nemiluita prin puşcării,pe simplul şi tâmpitul ordin de a împânzi cu manifeste cutiile de scrisori ale cetăţenilor,fără niciun discernământ,ci doar numai ca să se ştie că Mişcarea Legionară este activă.La Teatrul Naţional din Timişoara s'a jucat în toamna anului 1938 o piesă de teatru cu caracter evreiesc. Nu ştiu din a cărui inspiraţie s'a ordonat să se arunce o bombă învelită într'un buchet de flori pe scenă în plină funcţiune.Rezultatul a fost că au plătit cu viaţa lor acest "eroic" gest studenţii dela Politehnica din Timişoara Piertuş-Stănescu,Ion Fleţchin şi muncitorul dela C.F.R. Ghedeon,cari după un stagiu de câteva zile la secret în celula 86,vecină cu a F.D.C.-iştilor dela închisoarea militară din Timişoara,au fost puşi în lanţuri,duşi şi împuşcaţi într'o pădure a Huedinului.

După asasinarea Căpitanului,a Nicadorilor şi Decemvirilor,care a marcat punctul culminant al prigoanei,şi după căderea lui Vasile Cristescu,a lui Ion Belgea şi a lui Ion Iovu(nu ştiu cu exactitate dacă dr.Iovu a avut vreo participare în acel comandament),dl Horia Sima,ca prin minune supravieţuitor unic al acelui comandament,a fugit în Germania.Acolo,la Berlin,la adăpost fiind,în loc să facă bilanţul agitaţiilor lui,a pus la cale alte planuri de "activitate".Trebue să recunoaştem că a avut o dexteritate în a găsi legionari lesne influenţabili,pe care să-i convingă cu uşurinţă,făcându-i executanţi ai iraţionalelor lui planuri.De data aceasta sorţii pierzării au căzut pe Miti Dumitrescu şi pe echipa sa,să pedepsească pe Armand Călinescu,considerat vinovat de asasinarea Căpitanului,a Nicadorilor şi Decemvirilor.Rezultatul a fost un succes deplin. Armand Călinescu executat,dar la fel au fost executaţi şi Miti Dumitrescu cu echipa lui.Ba mai mult chiar,dispariţia lui Armand Călinescu a determinat pe Carol ca prin organele-i fidele de represiune să transforme ţara într'un abator. Au fost sacrificaţi legionari cari nu aveau nimic de-aface cu executarea lui Armand Călinescu,cari nici nu intuiau intenţiile "şefului".Aşa a căzut floarea legionărimii rămase în picioare în urma uciderii Căpitanului,prin asasinarea celor dela Râmnicul Sărat,dela lagărele Miercurea Ciucului şi Vaslui, a celor trei de fiecare judeţ şi a multora altora rămaşi anonimi.Ce-a câştigat Mişcarea Legionară pe urma tuturor acestor sacrificii? Nimic! Armand Călinescu a fost

înlocuit imediat cu generalul Argeşanu, iar Carol a rămas mai departe domn absolut;

Când a văzut "şeful" că nu mai avea pe cine trimite în ţară, nicio torpilă vie, şi când nici prin închisori nu se prea mai găseau ostateci, atunci dl Horia Sima şi-a luat inima'n dinţi, s'a întors clandestin în ţară, aşa cum plecase, a intrat în tratative cu Carol şi a acceptat să facă parte din echipa lui de guvernare, având ca primministru pe Constantin Gigurtu. Nu se poate şti dacă a făcut-o conştient sau inconştient, căci niciodată n'a fost sincer.

Nu după mult timp se demite din guvern şi pune la cale lovitura dela 3-6 Septembrie. Că a reuşit, meritul nu este întreg al lui. Se datoreşte mai mult slăbiciunii adversarului din acel timp; armata română, considerată ca instituţie a cărei misiune specifică era menţinerea ordinei statale, era apolitică, unica ei ideologie fiind apărarea patriei. Armata română în acel moment a refuzat să tragă în legionari. Dacă s'ar fi găsit numai un regiment în Capitală, care să execute ordinele date de Carol, vedea dl Sima ce pilaf făcea din puţinii legionari, cari, cu pistoale ruginite ameninţau pe Carol dinafara Palatului. Singura excepţie a făcut-o Victor Dombrowski, pe atunci primar al Bucureştiului, care a scos pe stradă nişte cisterne ale pompierilor, împroşcând cu apă în legionari. Adevărul e că armata română nu mai avea încredere în rege şi camarila lui. Fusese nevoită să se retragă ruşinos din Basarabia, nordul Bucovinei, nordul Ardealului şi sudul Dobrogei, nepermiţându-i-se să tragă nici măcar un glonte simbolic. Iată deci explicaţia reuşitei loviturii dela 3 Septembrie, în adevăratul ei sens. România a avut întotdeauna o elită a corpului ofiţeresc -cu infime excepţii-, care în momente critice şi-a făcut pe deplin datoria, respectând astfel jurământul de credinţă către patrie. Care-i explicaţia că aceiaşi armată după patru luni, la Rebeliune, ne-a măturat de pe scena politică, atunci când noi eram infinit mai mulţi, mai tari şi mai bine înarmaţi decât la 3 Septembrie 1940? Schimbul în moralul armatei s'a produs în scurtul timp al celor câteva luni, căci generalul Antonescu, exponent al armatei combative, bun patriot, bun militar, dar rău politician, a inoculat o puternică doză de încredere şi optimism în corpul ofiţeresc român. Nu se poate da altă explicaţie, când România, redusă la o expresie geografică de nerecunoscut, cu o economie cu sufletul pe buze, după o decadă de bluff politic al dictaturii regale, să intre apoi într'un război şi să ajungă până la Stalingrad şi'n fundul Caucazului!

La marea demonstraţie dela Alba Iulia, la 6 Decembrie 1940, când s'a protestat contra răpirii de unguri a Ardealului de Nord, am stat în tribuna oficială, la doi metri în spatele d-lui Horia Sima şi al generalului Ion Antonescu. Comandantul şi Conducătorul. M'am uitat mai mult la ei decât la impresionanta defilare. Generalul era îmbrăcat cu un suman muntenesc deasupra cămăşii verzi. Dl Sima era în uniforma legionară. M'a surprins faptul că tot timpul generalul îşi muşca buza de jos, iar dl Sima avea un aspect de <u>şmecher</u>, impresie pe care mai târziu mi-au confirmat-o faptele lui. Şmecheria este o inteligenţă apocrifă. Toate faptele şi actele ulterioare au confirmat cu vârf şi îndesat că, pe lângă şmecher, s'a dovedit şi <u>laş</u>: laşitatea, după cum se ştie, este lipsa de curaj. Dl Horia Sima e o excepţie a intelectualilor români. Orice român care poseda, pe vremuri, diploma de bacalaureat, era obligat să cunoască faptele mai de seamă din istoria Românilor: că Decebal a preferat să se sinucidă, ca să nu fie legat şi dus la Roma de carul de triumf al biruitorului Traian; legenda cu Aprodul Purice-Movilă, când Ştefan cel Mare, în plină luptă la Războieni, pierzându-şi calul, s'a urcat pe altul continuându-şi lupta; la Călugăreni, Mihai Viteazul a smuls în vâltoarea luptei o secure din mâna unui luptător şi'n dreapta şi'n stânga tăia la capete de turci. Radu Buzescu, una din căpeteniile lui Mihai, ca să cruţe vieţi de luptători s'a luat la luptă dreaptă cu hanul tătarilor. Dl Horia Sima n'a auzit de aceste fapte epopeice, că nu şi le-a însuşit deloc. A pus la cale lovitura dela 3 Septembrie, dar a stat departe de luptă, pe noua frontieră cu Ungaria, că dacă lucrurile vor ieşi contrar aşteptărilor, să dea bir cu fugiţii. A fost un factor determinant în Rebeliune; au murit mulţi, mai mulţi au înfundat închisorile, el n'a avut curajul să îşi asume răspunderea - şi şi acum, după atâţia ani, aruncă vina pe alţii. A preferat să se ascundă în cufărul maşinii unui sas, Andreas Schmidt, trecând frontiera.

Pe timpuri susţinea că Rebeliunea au făcut-o "elemente necontrolate". Dacă-i aşa, atunci care era ori la ce se limita rolul lui ca atare, când nu se putea impune, având sub comandă "elemente necontrolate"? Aceasta demonstrează că nu avea calităţi de comandă, n'avea ascendent moral, era lipsit de autoritate. Cele alegate

de "şef" sunt însă departe de a fi veridice,căci la începutul actelor de rebeliune îl căuta Antonescu pentru a lua contact cu el în vederea liniştirii lucrurilor,dar dl Sima nu era nicăeri de găsit,căci stătea ascuns de frica răspunderii.Dacă n'avea nici în clin nici în mânecă cu Rebeliunea,atunci,cum era logic,de ce n'a dat un comunicat,prin care să facă cunoscută public desolidarizarea lui de atitudinea "elementelor necontrolate"?...

Fapt .e că mai "necontrolat" ca dl Sima nu a fost altul.Căpitanul dela închisoare recomanda linişte afară,dar "şeful" prin comandamentul de prigoană agita legionărimea,îndemnând-o la tot felul de acte nepotrivite cu imperativele momentului; aceste nechibzueli au costa viaţa Căpitanului,a Nicadorilor şi a Decemvirilor. A aranjat paraşutări în ţară.A trimis echipa lui Alexandru Tănase,nu cu scopul de-a organiza vreo rezistenţă oarecare,ci numai pentru ca în ţară să se vorbească de dânsul ca "şef" al Mişcării Legionare,menţinând trează agitaţia şi închipuitul mit.Oare credea că viaţa lui avea mai mare valoare decât a unui component al echipei Tănase? Altfel,de ce nu s'a paraşutat dânsul în ţară? Ar fi luat contact direct cu realităţile de-acolo,şi fără el, în exil,mai mult ca sigur că nu se ajungea la dezastrul unităţii Mişcării.

Când cu afacerea "Dosarului ruşinii",a dat iarăşi dovadă de multă laşitate. Nu a avut curajul să recunoască în public comiterea adulterului,ci a preferat să fie apărat prin interpuşi,aruncând vina la activul altora...

Printre alte afirmaţii gratuite,mai susţine dl "Ghiţă Costea",în articolul "O comemorare" din "Ţara şi Exilul",referitor la însărcinarea d-lui Vasile Iasinschi cu clădirea Căminului dela Aravaca,că "apelul şi toate riscurile aparţineau comandantului,iar banii s'au strâns în numele lui".Cu alte cuvinte"boul ară şi calul paşte".Cât a fost de responsabil "comandantul" d-lui "Ghiţă Costea" s'a văzut în multe diverse ocazii,când trimetea pe alţii la moarte iar dânsul stătea ascuns în comoditate.Dacă afacerea cu Căminul dela Aravaca ar fi ieşit pe de-andoaselea,responsabil desigur că ar fi fost făcut dl Iasinschi; dar cum acţiunea a fost încununată cu succes,după 20 de ani sare şi "şeful", prin vocea dlui "Ghiţă Costea",afirmând că succesul i se datoreşte lui.Cum "şeful" a ajuns la "bătrâneţe,haine grele",ar avea nevoie de o casă unde să închidă ochii,căci toată tinereţea şi-a petrecut-o ca greierele din fabulă.

După terminarea ultimului conflict mondial şi lichidarea "guvernului" dela Viena,dl Sima n'a avut onestitatea de-a împiedica alunecarea Mişcării Legionare pe panta dezastrului; disensiunea ar fi fost limitată la starea embrionară, dacă el ar fi avut bunul simţ să se demită dela imaginarul drept la şefia Mişcării Legionare.Dacă făcea acest gest,scutea Mişcarea de multe alte prăbuşiri, pe unde a târît-o! Pe şef îl doare şi-l preocupă că a îmbătrânit.In jurul lui are mai multe cimitire decât "falnici legionari".Pe timp ce trece se vorbeşte tot mai puţin de persoana lui.Perspectivele de vreo întoarcere în ţară,şi de vreo activitate legionară cu el la şefie,deocamdată sunt nule.Dl Horia Sima s'a cramponat la "şefia" Mişcării Legionare ca căpuşa de oaie,care sugea sângele oii până ce se umfla şi plesnea,dar şi moartă tot agăţată de pielea oii rămânea.

Mircea Izverniceanu(legionar din F.D.C.)